

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

સુરેશ ચંદ્ર ઝા

વિરુદ્ધ

બિહાર રાજ્ય અને અન્ય

નવેમ્બર ૧૦, ૨૦૦૬

[ન્યાયમુર્તિ શ્રી અરિજીત પાસાયત અને ન્યાયમુર્તિ શ્રી લોકેશ્વર સિંહ પંતા]

સેવા કાયદો:

વરિષ્ઠતા પરિબળ નક્કી કરવું-જોડાવાની તારીખની સરખામણીમાં યોગ્યતા યાદીમાં ક્રમ:ક્ષેત્રને સંચાલિત કરતા નિયમોની ગેરહાજરીમાં, મેરિટ લિસ્ટમાં પ્લેસમેન્ટ વરિષ્ઠતા નક્કી કરે છે, બિહાર પ્રાઇવેટ એન્જિનિયરિંગ કોલેજ કંટ્રોલ એક્ટ, ૧૯૮૦-કલમ ૫ (૨), (૩) માં જોડાવાની તારીખ નહીં.

અપીલકર્તાઓ અને અન્ય ઘણા લોકોએ ખાનગી સંસ્થામાં સહાયકની જગ્યા માટે અરજી કરી હતી.અપીલકર્તા અને પ્રતિવાદી નંબર ૮ સહિત પાંચ વ્યક્તિઓની નિમણૂક કરવામાં આવી હતી.પ્રતિવાદી નંબર ૮ ના જોડાવાના બે દિવસ પછી અપીલકર્તા જોડાયા.બિહાર ખાનગી ઇજનેરી કોલેજ નિયંત્રણ અધિનિયમ, ૧૯૯૦ની કલમ ૫ (૨) ના આધારે અને કાયદાની કલમ ૫ (૩) હેઠળ સત્તાના કથિત ઉપયોગમાં, પ્રતિવાદી નંબર ૮ ને સેવામાં ચાલુ રાખવામાં આવ્યો હતો જ્યારે અપીલકર્તાને ચાલુ રાખવામાં આવ્યો ન હતો.અપીલકર્તાએ અપનાવવામાં આવેલી પ્રક્રિયાની શુદ્ધતા પર સવાલ ઉઠાવ્યો હતો પરંતુ તેને સકારાત્મક પ્રતિસાદ મળ્યો ન હતો.ત્યારબાદ, તેમણે હાઈકોર્ટ સમક્ષ રિટ પિટિશન દાખલ કરી હતી, જેને સિંગલ જજ દ્વારા મંજૂરી આપવામાં આવી હતી, જેમાં જણાવ્યું હતું કે માત્ર આકસ્મિક સંજોગોને કારણે, પ્રતિવાદી નંબર ૮ અગાઉ જોડાયો હતો અને તે તેને અપીલકર્તા કરતા વરિષ્ઠ બનાવવાનો આધાર ન હોઈ શકે, જોકે તૈયાર કરવામાં આવેલી યોગ્યતા ચાદીમાં અપીલકર્તા ૨૦મા ક્રમે હતો જ્યારે પ્રતિવાદી નંબર ૮ ૪૩મા ક્રમે હતો.પ્રતિવાદી નંબર ૮ દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી અપીલ પર, ડિવિઝન બેન્ચે ચુકાદો આપ્યો હતો કે વરિષ્ઠતાની ગણતરી જોડાવાની તારીખના આધારે કરવામાં આવશે.

આ અદાલતમાં અપીલમાં, અપીલકર્તાએ દલીલ કરી હતી કે ડિવિઝન બેન્ચ દ્વારા લેવામાં આવેલો મત સ્પષ્ટપણે કાયદાની વિરુદ્ધ છે; અને તે ક્ષેત્રને

સંચાલિત કરતા કોઈ નિયમો નથી, તેથી તે મેરિટ સૂચિમાં સ્થાપિત છે જે નિર્ણાયક છે અને જોડાવાની તારીખ નથી.

આંશિક રીતે અપીલને મંજૂરી આપતા કોર્ટે કહ્યું:

૧.૧.તેમાં કોઈ વિવાદ નથી કે અપીલકર્તાને પ્રતિવાદી નંબર ૮ કરતા ઊંચો ક્રમ આપવામાં આવ્યો હતો.માત્ર કારણ કે પ્રતિવાદી નંબર ૮ અગાઉ જોડાયો હતો તે કોઈ પણ રીતે મેરિટ ના સ્થાનને અસર કરતું નથી.[૮૩૪-બી-સી

૧.૨.અમલમાં કોઈ નિયમ ન હોવાથી, દેખીતી રીતે મેરિટ સૂચિમાં રેઝિંગ સંબંધિત પરિષ્ઠતા નક્કી કરવા માટે હતું.અપીલકર્તાનો દાવો છે કે તેને પ્રતિવાદી નંબર ૮ કરતા પરિષ્ઠ તરીકે ગણવામાં આવશે તે સિંગલ જજ દ્વારા યોગ્ય રીતે સ્વીકારવામાં આવ્યો હતો.કમનસીબે, ડિવિઝન બેન્ચે ચોક્કસ પ્રશ્નનો જવાબ આપ્યો ન હતો અને પ્રતિવાદી નંબર ૮ પર અગાઉ જોડાવા પર અનુચિત ભાર મૂક્યો હતો.[૮૩૪-એચ; ૮૩૫-એ]

ચેરમેન, પુરી ગ્રામ્યા બેંક અને અન્ય વિરુદ્ધ આનંદ ચંદ્ર દાસ અને અન્ય [૧૯૯૪] ૬ એસ. સી. સી. ૩૦૧, લાગુ પડ્યાં.

૨. જો કે, જે સમયગાળા દરમિયાન પ્રતિવાદી નંબર ૮એ કામ કર્યું છે તે સમયગાળા માટે અપીલકર્તા કોઈપણ પગાર માટે હકદાર રહેશે નહીં. અન્ય તમામ સેવા લાભો માટે, સંબંધિત સમયગાળાની ગણતરી કરવામાં આવશે. સત્તાવાર પ્રતિવાદીઓ એ હકીકતને ધ્યાનમાં રાખીને પ્રતિવાદી નંબર ૮ ને યોગ્ય પદ પર સમાવી લેવાની શક્યતા ધ્યાને લેશે કે તેમણે લગભગ ચોથી સદીથી સેવાઓ આપી છે. તેને કરવામાં આવેલી ચૂકવણી પરત કરવામાં આવશે નહીં. [૮૩૫-બી-સી |

દિવાની અપીલ ન્યાયક્ષેત્ર: દિવાની અપીલ નંબર ૪૭૬૦/૨૦૦૬.

એલ. પી. એ. નંબર ૨૮૩/૧૯૯૭ માં પટણા ખાતેની હાઈકોર્ટ ઓફ જ્યુડિકેચરના ૨૨/૦૭/૨૦૦૩ ના ચુકાદા અને આદેશમાંથી.

અપીલકર્તા માટે પી. એસ. મિશ્રા, તથાગટ એચ. વર્ધન, ઉપેન્દ્ર મિશ્રા, રવિ સી. પ્રકાશ, ડી. કે. ઝા અને પવન કુમાર.

પ્રતિવાદીઓ માટે એમ. પી. ઝા, રામ એકબલ રોય, હર્ષવર્ધન ઝા, અનિલ કે. ચોપરા, ગોપાલ સિંહ અને સંજય આર. હેગડે.

કોર્ટનો ચુકાદો ન્યાયમુર્તિ શ્રી અરિજીત પાસાયત દ્વારા આપવામાં આવ્યો હતો.

આ અપીલમાં પટના હાઈકોર્ટની ડિવિઝન બેંચ દ્વારા આપવામાં આવેલા ચુકાદાની કાયદેસરતા સામે છે.વિવાદિત ચુકાદા દ્વારા.ડિવિઝન બેંચે એક વિદ્વાન સિંગલ જજ દ્વારા આપવામાં આવેલા ચુકાદાને રદ કર્યો હતો, જેમણે બિહાર ખાનગી ઇજનેરી કોલેજ (નિયંત્રણ વટહુકમ) ૧૯૮૬ (ટૂંકમાં 'વટહુકમ') હેઠળ રાજ્ય સરકાર દ્વારા કથિત રીતે બહાર પાડવામાં આવેલ જાહેરનામું રદ કર્યું હતું, જેને પછીથી બિહાર ખાનગી ઇજનેરી કોલેજ નિયંત્રણ અધિનિયમ ૧૯૯૦ (ટૂંકમાં 'અધિનિયમ') દ્વારા બદલવામાં આવ્યું હતું.અપીલકર્તાએ વટહુકમ/કાયદાની કલમ ૫ (૩) ની કાયદેસરતા પર સવાલ ઉઠાવ્યો હતો, જેને વિદ્વાન સિંગલ જજ દ્વારા સ્વીકારવામાં આવ્યો હતો.પરંતુ વિવાદિત ચુકાદા દ્વારા ડિવિઝન બેંચે વિદ્વાન સિંગલ જજના ચુકાદાને બદલી દીધો હતો.

સંક્ષિપ્તમાં પૃષ્ઠભૂમિ હકીકતો નીચે મુજબ છે:

ડૉ. જોગનાથ મિશ્રા ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ફોર ટેકનોલોજી (એક ખાનગી સંસ્થા જેને હવે પછી 'સંસ્થા' તરીકે ઓળખવામાં આવે છે) માં સહાયકના પદ પર નિમણૂક માટેની જાહેરાતના જવાબમાં અપીલકર્તા અને અન્ય ઘણા લોકોએ ઉપરોક્ત પદ માટે અરજી કરી હતી.હાથ ધરવામાં આવેલી કસોટીમાં પસંદગી પછી, ૫ વ્યક્તિઓની નિમણૂક કરવામાં આવી હતી અને અપીલકર્તા તેમાંથી એક હતા.અપીલકર્તાની નિમણૂક ૧૮/૦૭/૧૯૮૧ તારીખના આદેશ દ્વારા કરવામાં આવી હતી અને તેમને પત્ર બહાર પાડવાની તારીખથી છ અઠવાડિયાનો સમય

આપવામાં આવ્યો હતો જેથી તેઓ દરભંગા ખાતેની સંસ્થાના નિયામક, મિથિલા વિકાસ સંસ્થાન લહેરિયાસરાઈ, દરભંગા, ના કાર્યાલયમાં ફરજ બજાવવા માટે જાણ કરી શકે.પ્રતિવાદી નંબર ૮ પી. કે. ચૌધરીના કિસ્સામાં, નિમણૂક પત્રની તારીખ ૨૨/૦૭/૧૯૮૧ હતી અને તે તે જ દિવસે જોડાયો હતો.અપીલકર્તા જે ૨૩/૦૭/૧૯૮૧ પર નિમણૂક પત્ર પ્રાપ્ત થયાનો દાવો કરે છે, હકીકતમાં, ૨૪/૦૭/૧૯૮૧ પર જોડાયો હતો.આ તબક્કે, એ નોંધવું જોઈએ કે અપીલમાં પ્રતિવાદી નંબર ૭ ની નિમણૂકને પડકારવામાં આવ્યો હતો, પરંતુ તે દબાવવામાં આવ્યો ન હતો.કાયદાની કલમ ૫ (૨) ના આધારે અને કાયદાની કલમ ૫ (૩) હેઠળની સત્તાઓનો કથિત ઉપયોગ કરીને, પ્રતિવાદી નંબર ૮ ને સેવામાં જાળવી રાખવામાં આવ્યો હતો જ્યારે અપીલકર્તાને જાળવી રાખવામાં આવ્યો ન હતો.અપીલકર્તાએ અપનાવવામાં આવેલી પ્રક્રિયાની શુદ્ધતા પર સવાલ ઉઠાવ્યા હતા.જ્યારે કોઈ સકારાત્મક પ્રતિસાદ મળ્યો ન હતો, ત્યારે પટના હાઈકોર્ટ સમક્ષ રિટ અરજી દાખલ કરવામાં આવી હતી, જેને વિદ્વાન સિંગલ જજ દ્વારા મંજૂરી આપવામાં આવી હતી.વિદ્વાન સિંગલ જજ દ્વારા નોંધવામાં આવ્યું હતું કે રાજ્ય સરકાર દ્વારા કેટલાક પ્રતિવાદીઓની સેવામાં સામેલ કરીને બહાર પાડવામાં આવેલ ૩૧/૦૧/૧૯૮૧ તારીખનો આદેશ કાયદાની વિરુદ્ધ હતો.એવું નોંધવામાં આવ્યું હતું કે અગાઉ કોણ કોલેજમાં જોડાયું હતું તે નક્કી કરવાની પ્રક્રિયા ખોટી હતી.એવું દર્શાવવામાં આવ્યું હતું કે સ્વીકાર્ય પસંદગી ૧૮/૦૭/૧૯૮૧ પર હતી અને જોડાવા માટે છ અઠવાડિયાનો સમય

આપવામાં આવ્યો હતો.માત્ર આકસ્મિક સંજોગોને કારણે, પ્રતિવાદી નંબર ૮ અગાઉ જોડાયો હતો જે તેને અપીલકર્તા કરતા વરિષ્ઠ બનાવવાનો આધાર ન હોઈ શકે, જોકે તૈયાર કરેલી યોગ્યતા ચાદીમાં અપીલકર્તા ૨૦મા ક્રમે હતો જ્યારે પ્રતિવાદી નંબર ૮ ૪૩મા ક્રમે હતો.વિદ્વાન સીંગલ ન્યાયાધીશે આ વલણ સ્વીકાર્યું.પ્રતિવાદી નંબર ૮ દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી અપીલમાં ડિવિઝન બેન્ચે અલગ મત વ્યક્ત કર્યો હતો.એવું માનવામાં આવ્યું હતું કે વરિષ્ઠતાની ગણતરી જોડાવાની તારીખના આધારે કરવામાં આવશે.ઉચ્ચ અદાલત અનુસાર છેલ્લામાં આવો પહેલા જાઓ નો તર્ક લાગુ પડતો હતો અને તેથી, જે અપીલકર્તા પછીથી જોડાયો છે તેને પ્રતિવાદી નંબર ૮ કરતા જુનિયર તરીકે ગણવામાં આવતો હતો.

અપીલકર્તાના વિદ્વાન વકીલે રજૂઆત કરી હતી કે ડિવિઝન બેન્ચ દ્વારા લેવામાં આવેલો મત સ્પષ્ટપણે કાયદાની વિરુદ્ધ છે.જો ક્ષેત્રને સંચાલિત કરતા કોઈ નિયમો ન હોય, તો તે મેરિટ સૂચિમાં સ્થાપિત છે જે નિર્ણાયક છે અને જોડાવાની તારીખ નથી.તે સ્વીકારવામાં આવે છે કે કોઈ નિયમો ઘડવામાં આવ્યા ન હતા અને તેથી, ક્રમ ચાદીમાં દેખાતી યોગ્યતા લેવી પડશે.

જવાબમાં, પ્રતિવાદીના વિદ્વાન વકીલે રજૂઆત કરી હતી કે ૧૯૮૧ થી જ, પ્રતિવાદી નંબર ૮ એ કામ કર્યું છે અને અગાઉ જોડાયો હોવાથી તેને અપીલકર્તા કરતા વરિષ્ઠ તરીકે ગણવો પડશે.

તેમાં કોઈ વિવાદ નથી કે અપીલકર્તાને પ્રતિવાદી નંબર ૮ કરતા ઊંચો ક્રમ આપવામાં આવ્યો હતો.તેમાં પણ કોઈ વિવાદ નથી કે નિમણૂક પત્રમાં અપીલકર્તાને જોડાવા માટે છ સપ્તાહનો સમય આપવામાં આવ્યો હતો.માત્ર એટલા માટે કે પ્રતિવાદી નંબર ૮ અગાઉ જોડાયો હતો જેણે કોઈ પણ રીતે મેરિટ પ્લેસમેન્ટને અસર કરી ન હતી.

આ અદાલતે ચેરમેન, પુરી ગ્રામ્યા બેંક અને અન્ય વિરુદ્ધ આનંદ ચંદ્ર દાસ અને અન્યો, [૧૯૯૪] ૬ એસ. સી. સી. ૩૦૧ માં નીચે મુજબ ચુકાદો આપ્યો હતો:

"આ અપીલ ૪ માર્ચ, ૧૯૯૨ના રોજ ઓ.જી. સી નંબર ૧૦૦૭/૮૮ માં ઓરિસ્સા હાઈકોર્ટના ચુકાદા પરથી ઉદ્ભવે છે.પ્રતિવાદી અને અન્યોની ગ્રામીણ બેંકના સંચાલકો તરીકે સીધી ભરતી દ્વારા પસંદગી કરવામાં આવી હતી.મેરિટ લિસ્ટમાં તેમનો ક્રમ ૯મો હતો.ફરજ પરના તેમના રિપોર્ટિંગની તારીખના આધારે તેમને વરિષ્ઠતા આપવાનો નિર્દેશ આપવામાં આવ્યો હતો.અહેવાલ છે કે પ્રથમ પ્રતિવાદી મૃત્યુ પામ્યો છે.આ કિસ્સામાં એકમાત્ર પ્રશ્ન એ છે કે સીધી ભરતી કરનારાઓમાં ક્રમ શું હશે?શું તે તારીખ છે કે જેના પર તેઓ ફરજ પર જોડાયા

હતા અથવા પસંદગી બોર્ડ દ્વારા આપવામાં આવેલી રેન્કિંગ અનુસાર?સીધી ભરતી માટે ઉમેદવારોની સંબંધિત ગુણવત્તાના તુલનાત્મક મૂલ્યાંકન પર, બોર્ડે પસંદગી સમયે મેળવેલા ક્રમના આધારે મેરિટ યાદી તૈયાર કરી છે.તે સ્થાયી કાયદો છે કે જો એકથી વધુની પસંદગી કરવામાં આવે, તો વરિષ્ઠતા સીધી ભરતીના ક્રમ અનુસાર હોય છે, જે આરક્ષણના નિયમ અને રોસ્ટરને લાગુ કરવા માટે પસંદ કરાયેલા ઉમેદવારોના ગોઠવણને આધિન હોય છે.અગાઉ ફરજ પર જાણ કરવાની માત્ર આકસ્મિક તકથી પસંદગી બોર્ડ અને રોસ્ટર મુજબ ગોઠવાયેલા રેન્કિંગમાં ફેરફાર થશે નહીં.તેથી, ઉચ્ચ અદાલત તેના નિષ્કર્ષમાં સંપૂર્ણપણે ખોટી છે કે વરિષ્ઠતા સીધી ભરતી દ્વારા નિમણૂક માટે પસંદ કરાયેલા ઉમેદવારો દ્વારા આપવામાં આવેલા જોડાવાના અહેવાલો અને તેના આધારે સેવાની લંબાઈના આધારે નક્કી કરવામાં આવશે.તેથી આ દ્રષ્ટિકોણ ખોટો છે.જો કે, અમારે આદેશમાં દખલ કરવાની જરૂર નથી, કારણ કે પ્રથમ પ્રતિવાદી મૃત્યુ પામ્યો છે.

(ભાર આપવા માટે પ્રતિકૃતિ)

અમલમાં કોઈ નિયમ ન હોવાથી, દેખીતી રીતે મેરિટ સૂચિમાં રેન્કિંગ સંબંધિત વરિષ્ઠતા નક્કી કરવા માટે હતું.અધ્યક્ષ, પુરી ગ્રામ્યા બેંકના કેસમાં (ઉપરોક્ત) ગુણોત્તર કેસની હકીકતોને સંપૂર્ણ રીતે લાગુ પડે છે.અપીલકર્તાનો દાવો કે તેમને પ્રતિવાદી નંબર ૮ કરતા વરિષ્ઠ તરીકે ગણવામાં આવશે તે વિદ્વાન

સિંગલ જજ દ્વારા યોગ્ય રીતે સ્વીકારવામાં આવ્યો હતો.કમનસીબે, ડિવિઝન બેન્ચે ચોક્કસ પ્રશ્નનો જવાબ આપ્યો ન હતો અને પ્રતિવાદી નંબર ૮ પર અગાઉ જોડાવા પર અનુચિત ભાર મૂક્યો હતો.

તેથી, ડિવિઝન બેન્ચના ચુકાદાને રદ કરવામાં આવે છે અને વિદ્વાન સિંગલ જજના ચુકાદાને પુનઃસ્થાપિત કરવામાં આવે છે.જો કે, અમે સ્પષ્ટ કર્યું છે કે જે સમયગાળા દરમિયાન પ્રતિવાદી નંબર ૮એ કામ કર્યું છે તે સમયગાળા માટે અપીલકર્તા કોઈ પગાર માટે હકદાર રહેશે નહીં.અન્ય તમામ સેવા લાભો માટે, સંબંધિત સમયગાળાની ગણતરી કરવામાં આવશે.સત્તાવાર પ્રતિવાદીઓ એ હકીકતને ધ્યાનમાં રાખીને પ્રતિવાદી નંબર ૮ ને યોગ્ય સ્થાન પર સમાવી લેવાની શક્યતા શોધશે કે તેમણે લગભગ ચોથી સદીથી સેવાઓ આપી છે.તેને કરવામાં આવેલી ચૂકવણી પરત કરવામાં આવશે નહીં.

ખર્ચ અંગે કોઈ આદેશ વિના ઉપરોક્ત કારણસર અપીલને મંજૂરી આપવામાં આવે છે.

ડી. જી.

અપીલને અંશતઃ મંજૂર કરવામાં આવે છે.

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: *The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.*